

НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

У сучасному суспільстві помітно зріс інтерес до самобутньої національної культури України. Проблема національного виховання студентської молоді засобами народного мистецтва потребує розгляду певних умов, що сприятимуть формуванню морально-естетичних якостей майбутніх учителів мистецьких дисциплін.

Вивчення і дослідження історії розвитку та особливостей українського народного мистецтва дають змогу говорити про високий педагогічний потенціал народної творчості в естетичному та національному вихованні студентської молоді.

Моделювання структури та змісту професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін засобами народного мистецтва, дозволяє виокремити три блоки:

теоретичну підготовку, що передбачає теоретичні знання про народне мистецтво як частини культури, особливого типу художньої творчості та науково-теоретичні основи методики формування національної самосвідомості, естетичного виховання і художньої освіти засобами народного мистецтва українського народу;

художньо-практичну підготовку, яка містить сукупність способів та досвіду художньо-творчої діяльності на основі принципів народного мистецтва в розвитку художньо-графічних умінь, навичок декоративної роботи і елементів художньої праці майбутніх вчителів;

методичну підготовку, яка передбачає формування умінь і навичок майбутніх учителів мистецьких дисциплін у використанні різноманітних форм і методів формування національної самосвідомості, естетичного виховання школярів засобами українського народного мистецтва.

Враховуючи змодельовані блоки системи підготовки майбутніх вчителів мистецьких дисциплін до формування національної самосвідомості школярів, було розроблено зміст професійно-педагогічної готовності студентів до формування

національної самосвідомості учнів засобами народного мистецтва. Це підготовленість учителя на теоретичному, художньо-практичному і методичному рівнях. Професійна готовність учителя на *теоретичному* рівні характеризується його науково-теоретичною готовністю до педагогічної діяльності, яка передбачає засвоєння студентами системи знань про народне мистецтво українського народу як частини загальнолюдської культури, знання методологічних основ і володіння теорією формування національної самосвідомості учнів засобами народного мистецтва. Крім засвоєння системи знань про народне мистецтво як частини культури, що є однією з умов формування творчої особистості педагога, професійно-педагогічна підготовка сучасного вчителя мистецьких дисциплін немислима без розуміння ним значення народного мистецтва у формуванні національної самосвідомості, а також у мистецькій освіті та естетичному вихованні підростаючого покоління, без знання теоретичних основ навчання і виховання засобами народного мистецтва.

Професійна готовність майбутнього вчителя мистецьких дисциплін на *художньо-практичному* рівні характеризується розвитком його художньо-графічних умінь і навичок на основі засвоєння специфіки системи народного мистецтва, набуттям досвіду декоративної роботи з метою його подальшої реалізації у роботі з дітьми, прагненням до художньої творчості. Теоретична і художньо-практична підготовка студентів розглядалися як необхідний фундамент для подальшого формування їх методичних знань і умінь. Такий системно-комплексний підхід до змісту професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін засобами народного мистецтва сприяє формуванню у них наукових уявлень про теорію і практику народної творчості а також методичної культури. Усі практично-творчі завдання освоєння видів народного мистецтва повинні мати чітко виражену педагогічну спрямованість. Зокрема, наприклад, виконуючи завдання студенти переживають досвід навчання учня; у ході пошуково-творчої роботи у студентів формуються основи методичного мислення; власні роботи студентів можуть також служити наочними посібниками у процесі навчання школярів.

Професійна готовність майбутнього вчителя на *методичному рівні* характеризується оволодінням методики формування національної самосвідомості школярів засобами українського народного мистецтва. Розуміючи свою роль у керівництві образотворчою діяльністю дітей, учитель мистецьких дисциплін повинен уміти широко використовувати різноманітні прийоми і методи в навчально-виховній роботі на матеріалі народного мистецтва. А саме, створюючи емоційно-творчий настрій у роботі з дітьми, учитель моделює навчально-творчі завдання, використовуючи надбання українського народного мистецтва і тим самим впливає на формування національної самосвідомості учнів.

Відтак, професійна підготовка майбутніх учителів мистецьких дисциплін до формування національної самосвідомості школярів буде успішною за умови, якщо процес оволодіння основами народного мистецтва буде розглядатися у взаємозв'язку з розвитком художньо-практичних та методичних умінь і навичок студентів; методика навчання і виховання студентів засобами народного мистецтва буде будуватися на основі закономірного зв'язку із специфікою народного мистецтва; зміст теоретичної підготовки – на результатах аналізу сучасного стану народного мистецтва як частини культури, передового педагогічного досвіду; зміст методичної підготовки буде спрямований на специфічні прийоми та методи формування національної самосвідомості, художньої освіти та естетичного виховання засобами народного мистецтва; навчально-виховний процес буде опиратися на конкретний матеріал українського народного мистецтва.

Таким чином, використання народного мистецтва, що відрізняється високими національним, естетичними та педагогічним потенціалом активно впливає на формування особистості майбутнього педагога мистецьких дисциплін, сприяє становленню його професійної майстерності та соціокультурному розвитку.